

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
otsus
algtekst
RT I 1997, 47, 768

Eesti metsapoliitika heakskiitmine

Vastu võetud 11.06.1997

Riigikogu otsustab:

1. Kiita heaks Eesti metsapoliitika, mis on lisatud käesolevale otsusele.
2. Teha Vabariigi Valitsusele ettepanek algatada metsaseaduse täiendamise ja muutmise seaduse eelnõu hiljemalt 1998. aasta 1. märtsiks ja metsanduse pikaajaline arengukava ühe aasta jooksul pärast nimetatud seaduse jõustumist. Nimetatud dokumentidega muude küsimustekõrval:
 - 1) määrata riigi omandisse jääv metsamaa;
 - 2) asendada metsamajandamiskavaga seatud metsaraie kitsendused seadusegasätestatud kitsendustega;
 - 3) määratleda metsa majanduslik ja sotsiaalne tähenduskohalikul tasandil;
 - 4) kavandada riigi omandisse jääva metsa majandamine selliseriigiasutuse kaudu, mille majandustegevuse lubatud ulatuse ja metsa majandamiskohustused sätestab seadus.

Riigikogu aseesimees Ants KÄÄRMA

Lisa
Riigikogu 11. juuni 1997. a. otsusele «Eesti
metsapoliitikaheakskiitmine»

Eesti metsanduse arenguprogramm

EESTI METSAPOLIITIKA

I. SISSEJUHATUS

1990-ndate aastate alguseks oli Eesti metsanduses säilinud peaaegukõik nõukogudeaegne. Kohanemine turumajanduse tingimustening uute keskkonnakaitse standarditega on toimunud aeglaselt. Järk-järgult on selgeks saanud põhjalike ümberkorralduste vajalikkus. Peamisteks probleemideks on riigi osa määramine metsanduses, metsadetoomis- ja kaitsefunktsioonide tasakaalustamine ja erametsanduse toetamine. Arengu kiirendamiseks ning seadusandlike reformide läbiviimiseks otsustas Keskkonnaministeerium 1995. aastal käivitada Eesti Metsanduse Arenguprogrammi, mille esmaülesandeks sai riigi metsapoliitika koostamine. Programmileseati järgmised ülesanded:

- (i) määratleda arengu üldeesmärgid Eesti metsanduses;
- (ii) määrata kindlaks riigi osa nende eesmärkide saavutamisel.

Protsess käivitus 1995. aasta septembris ning käesolev dokument on riigi metsapoliitika teine, täiendatud algvariant.

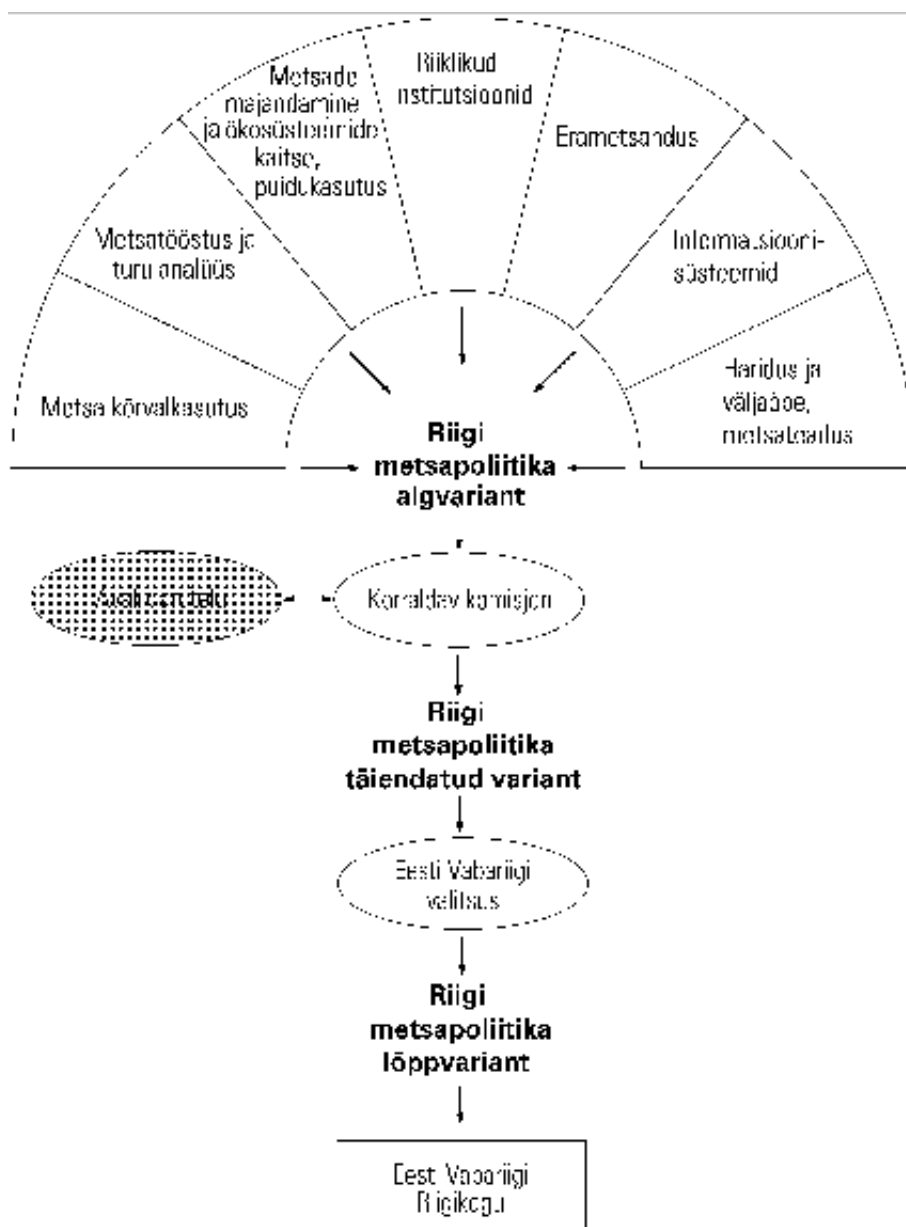
II. METSAPOLIITIKA KOOSTAMISEST JA AJAKAVAST

Riigi metsapoliitika koostamise käigus on eksperthinnangute saamiseks kasutatud peamiselt töögrupe (vt. joonis 1), mille liikmetekson olnud kõik metsandusega seotud huvigrupid: Riigi Metsaamet,

erinevaministeeriumid, metsatööstuse, erametsaomanike ning ühiskondlikeorganisatsioonide esindajad (täielik nimekiri lisas 1). Töögruppidepeaülesandeks on olnud erinevate arengualternatiivide väljaselgitamineja nende analüüsimine oma valdkonnas. Analüüside läbiviimiseks on sooritatud mitmeid baasuuringuid. Töögruppide väljundialusel koostasid programmi koordinaatorid riigi metsapoliitika algvariandi.

Riigi metsapoliitika esialgne variant esitati Eesti Metsanduse Arenguprogrammikorraldavale komisjonile, mis on Vabariigi Valitsuse poolt määratudspetsiaalne, asjatundjatest koosnev üksus. Komisjoni juhtis keskkonnaminister, selle liikmeteks olid metsandusega lähemalt seotud ministeeriumidetiippametnikud ning erasektori ja ühiskondlike organisatsioonide esindajad(täielik nimekiri lisas 2). Keskendudes eelkõige poliitilistotsust nõudvatele küsimustele koostas komisjon riigi metsapoliitikatäiendatud variandi, mille keskkonnaminister esitas kinnitamiseks Vabariigi Valitsusele. Eesti metsapoliitika täiendatud variant valmis1996. aasta septembris.

Vabariigi Valitsus kohandas riigi metsapoliitika vastavalt riiklikelenõuetele. Et kaasa aidata riigi metsapoliitika lõppvariandikoostamisele, korraldati Eesti Metsanduse Arenguprogrammi käigus kõikiühiskonna grupe kaasav avalik väitlus. Kinnitatud Riigi metsapoliitikatkasutatakse edaspidi metsandusega seonduva seadusandluse väljatöötamiselning investeerimis- ja arenguprogrammide rakendamisel.

Joonis 1. Töögrupid ja nende osa riigi metsapoliitika koostamises

III. RIIGI METSAPOLIITIKA

1. Eesmärgid

Eestimaa elanike seotus metsaga on olnud traditsiooniliselt tugev. Mets on keskkonna lahutamatu osa, milles inimene veedab suure osa oma igapäevaelust ja puhkuseajast. Mets kajastab sagedasti nii eesti kunsti, folkloori kui ka keeles, tõestades sellega oma suurt tähtsust kohalikus kultuuripärandis. Samuti on metsandusel märkimisväärne osa eesti majanduses, kindlustades elanikkonda tööhõive ja pakkudes samas metsaga seotud toodangu ning teenuseid nii siseturultarbimiseks kui ka väliskaubavahetuseks.

Riigi metsapoliitika kajastab eeskätt meie metsade kõrgeid ökoloogilisi väärtusi, sh. liigilist ja maastikulist mitmekesisust, puistute looduslikku struktuuri jmt., mille olemasolu aitab lahendada niikohalikke kui rahvusvahelise tähtsusega probleeme. Neid väärtusikaitstakse kooskõlas Eesti Vabariigi suhtes jõustunud globaalsete, regionaalsete ja bilateraalsete välislepingutega, samuti Eesti keskkonnanõuetega. Teiseks teadvustab riigi metsapoliitika metsanduse tähtsust ühiskonnamateriaalsete ja sotsiaalsete väärtuste tootmisel ning sellepotentsiaali kasutamist määral, mis ei vähenda metsast saadavate muude hüvede tarbimisvõimalusi. Kolmandaks on arvestatud seda, et metsandusega seonduv mis tahes tegevus ei tohi vähendada tulevaste põlvkondade võimalusi tarbida kõiki metsa poolt pakutavaid hüvesid samasuguses või praegusest suuremas mahus.

Nimetatud eeltingimusi arvestades on metsanduse arengul kaks lahutamatu teineteisest tulenevat üldeesmärki:

1) säästlik (ühtlane, pidev ja mitmekülgne) metsandus, mille all mõeldakse metsade ja metsamaade hooldamist ja kasutamist sellisel viisil ja sellises tempos, mis tagab nende bioloogilise mitmekesisuse, tootlikkuse, uuenemisvõime, elujõulisuse ja potentsiaalipraegu ning võimaldab ka tulevikus teisi ökosüsteeme kahjustamata täita ökoloogilisi, majanduslikke ning sotsiaalseid funktsioone kohalikul, riiklikul ja globaalsel tasandil;

2) metsade efektiivne majandamine, mille all mõeldakse kõigimetsaga seotud hüvede ökonoomset tootmist ja kasutamist nii lühi- kui ka pikaajalises perspektiivis.

Riigi metsapoliitika eesmärgideni jõudmiseks reorganiseeritakse riigi metsandusadministratsioon ja pakutakse erametsaomanikele riiklikke teenuseid. Metsanduse seadusandlikku regulatsiooni piiratakse, finantstoetusihakatakse tulevikus rakendama järk-järgult vastavalt administratiivsete oskuste paranemisele.

2. Riigi osa metsanduses

Et kindlustada sõltumatust ja neutraalsust metsanduse juhtimises, jääb vastutus normatiivsete funktsioonide täitmise eest riigile ning samuti jäävad nende funktsioonide täideviijateks riiklikud organisatsioonid ja kohalikud omavalitsused. Normatiivsete funktsioonide all mõeldakse metsapoliitika koostamist ning selle kooskõlastamist teiste riiklike poliitikatega, seadusandluse väljatöötamist ja järelevalvet seaduste täitmise üle. Metsapoliitika koostamisse kaasatakse võimalusel teised metsandusega seotud huvigrupid ning organisatsioonid. Riiklikud organisatsioonid täidavad ka neid ülesandeid, mis on vajalikud metsanduse infrastruktuuri toimimiseks ja arendamiseks. Siinkohal on silmas peetud metsateadust ja baasharidust, kõikide riigi metsade inventeerimist sõltumata omandivormist, metsaseemnete geneetilise kvaliteedi kontrolli, metsaga seotud statistilise andmestikukogumist, selle töötlemist ja levitamist.

Riik korraldab riiklike organisatsioonide või lepinguliste partnerite kaudu järgmiste funktsioonide täitmist: seemnevarumine, kaitstavate alade staatusest tulenevate erinevate metsamajanduslike tegevuste tegemine riigimetsades, tulevalve, laiaulatuslike metsakahjustuste ärahoidmine ja erametsaomanike nõustamine.

Kõikide muude metsanduslike funktsioonide täitmine jääb metsaomanikele, sh. ka riigi kui metsaomaniku ülesandeks.

3. Metsaomand

Metsamaa omanikeks saavad Eesti Vabariigis olla kõik füüsilised ja juriidilised isikud vastavalt vabariigis kehtivale seadusandlusele. Enne 1940. aasta 23. juulit riigile kuulunud metsamaa osas ulatuslik kuerastamine ei toimu. Seega jääb riigile kuni 1 miljon ha Eesti Vabariigi praegusest metsapindalast.

Maade õigusjärgsetele omanikele tagastamise käigustekivad metsaomandid on valdavalt väikese pindalaga. Et metsade majandamise efektiivsust suurendada, aitab riik kaasa suuremate majandusüksusteloomisele, toetades metsaomanike ühistegevust ja planeerides maakasutust.

Maapiirkondade majandusliku baasi tugevdamiseks eelistatakse kompenseeritud ja tagastamata olnud metsamaade erastamisel kohalikkude elanikkonda.

4. Riigi metsandusadministratsioon

Riigi metsanduslike funktsioonide alusel (vt. 3. ptk. 2. osa) kujundatakse välja metsanduse institutsionaalne struktuur.

Kõik riigi metsandusfunktsioonid jäävad ühe ministeeriumi, s.o. Keskkonnaministeeriumi valitsemisalasse, kusjuures riigi kui metsaomanikuning riigi kui võimu- ja järelevalveorgani funktsioonid lahutatakse ministeeriumi valitsemisalast (lisa 3).

Praegune riigi administratiivne metsandusstruktuur jagatakse kaheks:

- 1) Metsamet valitsusasutusena vastavalt Vabariigi Valitsuse seadusele;
- 2) riigimetsade majandamise organisatsioon (RMO) praeguste riigimetsakondade ja puukoolide baasil, mis tegutseb vastavuses turumajanduse reeglitega ning vaba konkurentsi alusel.

RMO täidab vajaduse korral ka neid Vabariigi Valitsuse poolt antavaid ülesandeid, mis ei too kasumit ning mille täitmiseks vajalikud kulud kompenseerib riik.

Lähtudes riigikaitse eesmärkidest eraldatakse riigimetsadest vastavad metsamaad, mille juhtfunktsiooniks sätestatakse riigikaitse. Nimetatud metsamaade majandamiseks ei looda täiendavaid administratiivstruktuure ning Kaitseministeerium tegutseb nendel maadel metsakasutajana vastavasisulistekokkulepete alusel riigimetsa valitsejaga.

5. Metsade majandamine ja ökosüsteemide kaitse

Metsade majandamise ja keskkonnakaitse põhiprintsiibiks on metsaressurssidesäästlik, pidev, ühtlane ning mitmekülgne kasutamine. Lähtuvalt sellest on metsade majandamise ja ökosüsteemide kaitse eesmärkideks bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, metsadetervisliku seisundi parandamine ning puidu ja metsa kõrvalsaadusteni mittemateriaalsete hüvede mahu ja väärtuse tõstmine.

Nii globaalsel kui kohalikul tasandil väärtustatud ökosüsteemide kaitseks ning metsade bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks tõstetakserange režiimiga kaitstavate metsamaade pindala praeguselt 3%-lt järk-järgult vähemalt 4%-ni, suurendades sealjuures kaitstavate põlismetsadepindala, parandades kaitsealade esindatavust ja laiendades moodustatud piiranguüksusi. Kaitstavate metsade osakaal momendil säilib (15% kogu metsapindalast). Täiendavalt viiakse läbi inventuur metsade kaitseväärtuse hindamiseks ning töötatakse väljakriteeriumid metsakategooriate määramiseks. Tulundusmetsade majandamisrežiimide kindlaksmääramisel lähtutakse sellekohaste juhendite väljatöötamise vajadusest säilitada bioloogiline mitmekesisus, mille all mõeldakse võtmebiotoopide kaitset, puistute looduslikku struktuuri jmt. Keskkonnamuutustejälgimiseks ja hindamiseks luuakse vastavad seire- ning infosüsteemid.

Metsade järjepidevus tagatakse taasmetsastamise kohustusega. Seadusandluses loobutakse raiutava puidukoguse piirangust erametsade puhul ning kehtestatakse üldisemad piirangud puistute küpsusvanuse ja hooldusraietehedusastmete alampiiri osas ning noore metsa hävitamise keeld. Üldkohustuslikke riigi poolt kehtestatud raie-eeskirju lihtsustatakse ning need asendatakse aspidi järk-järgult juhendmaterjalidega ja nõustamisega.

Eriliste keskkonna-, loodus-, kultuurilis-ajalooliste ja sotsiaalse väärtuste kaitseks võidakse kõigis metsades kehtestada täiendavaid metsakasutuse piiranguid. Töötatakse väljametoodika ja mehhanismid, kuidas kompenseerida erametsades kehtestatud piiranguid vastavalt riigi majandusvõimalustele.

Metsakasutuse maht sõltub turusituatsioonist, omanike soovist jmt. Riigi metsapoliitika eesmärgiks on hoida keskmine raiemaht piires, mis tagab Eesti metsades ühtlase kasutuse printsiibi järgimise. Kuna metsaressursside tarbimine on praegu allpool ühtlast kasutustagavat piiri, on riigi metsapoliitika üheks suunaks metsakasutuse mahu suurendamine (lisa 4). Riigimetsades võimaldab seda arvestuslangimääramine, erametsade puhul metsaomanike nõustamine.

Selleks et metsaressurssi saaks ratsionaalselt kasutada, koostatakse kõikidele metsaomanditele riigi finantseerimisel metsamajanduskava. Metsamajanduslikul planeerimisel ja metsade majandamisel rakendatakse looduslähedasemetsanduse printsiipi, metsakasvatustlike meetodeid ning metsakaitseabiabinõusid, mis kindlustavad kvaliteetse okas- ja lehtpuu jämesortimentide väljakasvatamise ning tõstavad puistute vastupanuvõimet kahjuritele, haigustele ning keskkonnamuutustele. Tulundusmetsades säilitatakse peamise metsakasvatustliku meetodina ühevanuseliste puistute majandamine, kasutades võimalusel segapuistuid. Tulundusmetsades on kõigeolulisem uue metsapõlve rajamise meetod metsa kultiveerimine, samas rakendatakse ka ulatuslikult looduslikku uuenemist. Kaitstavates metsades (praegused hoiu- ja kaitsemetsad) rakendatakse eelkõige erivanuseliste segapuistute kasvatamist. Puuliikidest eelistatakse kodumaiseid liike. Senisest enam kasvatatakse sega- ja lehtpuukultuure, sh. laialehelisi ja kõvalehtpuuliike.

Olemasolevate metsakuivendus- ja teedevõrkude korrashoiuks, samuti uute teedevõrkude ehitamiseks leitakse selleks sobivad metsapoliitika vahendid.

Põllumajanduslikust tootmisest väljajäänud alade, samuti tehismaastike kasutuselevõtmiseks koostatakse metsastamisprogrammid. Metsastamine viiakse läbi ainult nendel aladel, kus muu maakasutus annab ühiskonnale vähem hüvesid. Siinjuures arvestatakse metsade keskkonnakaitse ja sotsiaalseid väärtusi, nagu bioloogiline mitmekesisus, maastikukaitse või elanikkonna puhkuse veetmise võimalused.

6. Metsa- ja puidutööstus

Metsa- ja puidutööstuse arengu suunajaks on avatud turumajandusja vaba konkurents. Riigi metsapoliitika on suunatud erasektori arenguks sobiva keskkonna loomisele eesmärgiga toetada riigi kui teraviku majanduslikkutegevust, aidata kaasa regionaalsele arengule ning piirata monopolideteke.

Metsa- ja puidutööstuse toetamise strateegia eesmärgikson tõsta puiduturu stabiilsust ning kindlustada turumehhanismidetoimimine viisil, mis soodustab investeeringuid puidu keskkonnasõbralikutöötlemise arendamisse. Puidu efektiivseks kasutamiseks tagatakse selle kompleksne ja sihtotstarbeline kasutamine, arendatakse puidutöötlemistvabariigis ja eksporditakse puitu võimalikult kõrgelt vääristatuna. Nimetatud eesmärkide saavutamiseks täiendatakse praegust, enampakkumisel põhinevat kasvava metsa müügi süsteemi, juurutades pikaajalisi lepinguid ja üarmetsamaterjalide müüki sortimentidena. Samuti korraldab riik ka metsatööstuse tootmise ja toodangu sertifitseerimisevastavalt maailmas aktsepteeritud standarditele.

Kuna kohaliku metsatööstuse arengut takistavad oluliselt tehniliste oskuste ja teadmiste puudujäägid, toetab riik metsandust haridussüsteemitäiustamise, kasvava metsa mõõtmisstandardite parendamises ning nii ümar- kui ka saematerjalide mõõtmis- ja kvaliteedistandardite väljatöötamise kaudu. Metsanduslikku koolitust arendatakse vastavalt kohaliku tööstuse vajadustele, kaasates selleks õppeasutuste programmide väljatöötamisse metsatööstuse esindajaid, samuti luues võimalusi õppetöö ning praktika ühendamiseks.

Et aidata kaasa investeeringute planeerimisele, parandatakse ümarpuiduvarumise võimaluste, samuti puidutöötlemise ja puidutoodete kaubanduse kohta käiva informatsiooni õigsust ja kättesaadavust.

7. Erametsandus

Riigi metsapoliitika peab tagama selle, et erametsaomanike metsakasutusoleks kooskõlas riigi metsapoliitika üldesmärkidega.

Riik toetab erametsandust metsaomanike organisatsioonide kaudu. Toetuse määramisel arvestatakse eelkõige organisatsioonide tegutsemise efektiivsust.

Riik toetab erametsandust eelkõige metsamajandusliku planeerimise ja nõustamise kaudu. Riik tagab nõustamise kvaliteedi javiib algfaasis läbi ka nõustajate koolituse. Erametsanduse toetamise maht määratakse seadusega. Erametsade metsaparandustfinantseerib riik vastavalt administratiivsetele oskustele ja vahendite olemasolule.

Teenuseid, mis toetavad metsanduse pikaajalisi eesmarke, saab erametsaomanikriigilt tasuta. Siinkohal peetakse silmas riigi poolt finantseeritavat metsamajanduskavade koostamist maareformi käigus tagastatud/ tagastatavatele ja erastatud/erastatavatele maadele ning nende kasutamist käsitlevat nõustamist. Metsaomaniku soovil võib metsamajanduskava tellidakiirendatud korras ka omaniku kulul. Metsamajanduskavade koostamist finantseerib riik. Metsakorraldustööd viiakse läbi Eesti Vabariigis kehtestatud ühtse juhendi järgi.

Et nõustamiseks suunatud ressursse kasutada efektiivselt, arendatakse nõustamisteenistuse struktuur välja konkurentsi alustel (lisa 5). Erilist tähelepanu pööratakse puidu turustamisalasteteenuste pakkumisele ja sellekohasele nõustamisele. Tasulise nõustamisteenusetellib omanik.

Maksusüsteemi parendamiseks viiakse läbi täiendavaid uuringuid ning analüüse. Maksupoliitika arendatakse väljapõhimõtetele, mis soodustavad erametsade tekkimist.

Järelevalve seaduste täitmise üle keskendub eelkõige metsa taastamisele ja keskkonnakaitseliste nõuete järgimisele.

8. Metsaharidus

Eesti metsahariduse eesmärgiks on koolitada metsamajanduse ning metsa- ja puidutööstuse vajaduste rahuldamiseks piisaval arvul professionaalset kaadrit. Professionaalse kaadri ja erametsaomanike väljaõpe kindlustatakse tasemel, mis võimaldab efektiivset tootmist ja arvestab nii metsanduse majanduslikke, keskkonnakaitselisi kui ka sotsiaalseid aspekte.

Metsandusliku baashariduse korraldamise ja finantseerimise eest vastutab riik. Täienduskoolitus on tööandja vastutusel ning see põhineb eelkõige komertstegevusel. Riik võib kaasa aidata täienduskoolituse organiseerimisele.

Kutsehariduse ühtse koordineerimise tagamiseks viiakse kõik kutseõppeasutused ühe ministeeriumi, s.o. Haridusministeeriumi valitsemisalasse. Algfaasis luuakse metsahariduse koordineerimiseks Haridus-, Keskkonna- ja Põllumajandusministeeriumi vaheline haridusnõukogu.

Riiklikus kutseõppeasutuste võrgus määratakse kindlaks need koolid, kellele on õigus anda metsanduslikku baasharidust, ning olemasolevad materiaalsed ressursid koondatakse nende õppeasutuste väljaarendamiseks (lisa 6).

Metsanduslikku kõrgharidust väärtustatakse ning huvikõrghariduse omandamise vastu tõstetakse kõrghariduseprofili väljaarendamisega. Ühelt poolt pööratakse enam tähelepanu nende õppeainete täiustamisele ja õpetamisefinantseerimisele, mis käsitlevad keskkonnakaitset, juhtimist, ökonomika ja turustamist, teiselt poolt suunatakse senisest enam vahendeid ka magistri- ja doktoriõppe arendamiseks.

9. Metsanduslik uurimistö

Metsandusliku uurimistö eesmärgiks on teadusliku taustinformatsiooniettevalmistamine metsade kasvatamise, nende kaitse ning mitmekülgses kasutamise praktiliste probleemide lahendamiseks.

Metsateaduses asetatakse täiendav rõhk lisaks metsaökoloogiliste uuringutele metsanduse tootmisprotsesside arendamisele. Samuti on prioriteetsed metsaseire, metsade liigilise mitmekesisuse kaitse ja looduslähedase metsamajanduse uuringud. Kuna metsateadus toetab metsandusega seonduvate riiklike poliitika formuleerimist ja hindamist, pööratakse senisest enam tähelepanu metsapoliitika analüüsiga tegelevate uuringutele.

Baasuuringutega seotud teadustegevus on ühitatud õppetööga Eesti Põllumajandusülikooli metsandusteaduskonnas. Teadus- ja arendustegevuseks luuakse sobiv infrastruktuur tehniliste ning rakenduslike uuringute läbiviimiseks koostöös metsanduslike ettevõtetega.

Ressursside ratsionaalsemaks kasutamiseks pööratakse edaspidi enam tähelepanu rahvusvaheliste teadussaavutuste analüüsile ja nende kasutamise võimaluste hindamisele. Pikaajalised empiirilised uurimisprogrammid kontsentreeritakse valdkondadele, kus kohalikud tingimused on teistest piirkondadest täiesti erinevad. Parandamiseks metsateaduse arengu ühtlustamist, samuti ressursside kasutamise ökonoomsust, koordineeritakse teadusprogrammide arengut kõigi metsandusega seotud teadusinstitutionide omavahelises koostöös.

10. Jahindus

Jahinduse korraldamisel lähtutakse põhimõttest, et jahihõigus kuulub maaomanikule.

Jahinduse eesmärgiks on reguleerida ulukite arvukust viisil, ettagada kõrge jahinduslik produktiivsus, asurkonna kvaliteet ja liigilise mitmekesisus, ning samas vältida ulatuslikke kahjustusi metsamajandusele ja muule majandustegevusele.

Kuna jahindus ja metsandus on väga lähedalt seotud tegevusalad, formuleeritakse jahinduspoliitika kooskõlas metsapoliitikaga. Samuti arendatakse jahimajanduse administratsioon välja metsandusadministratsiooni osana. Järelevalve ja kontrolli tõhustamiseks organiseeritakseid koos sarnase tegevusega teiste loodusvarude majandamisel.

Jahindusega seonduvaid tegevusalasid rahastatakse peamiselt kasutusmaksudest. Riigipoolseid vahendeid suunatakse jahindusse üldriikliku tähtsusega eesmärkide saavutamiseks.

Jahindus on tähtsal kohal elanikkonna puhkuse võimalusteloomisel. Et jahipidamisvõimalusi oleks kõigil huvitatul, annab riik enamuse jahimaadest rendile.

11. Puhkemajandus ja metsa kõrvalsaaduste varumine

Puhkemajanduse eesmärgiks on parandada kohaliku elanikkonna ning turistide puhkuse ja vaba aja veetmise võimalusi.

Metsas puhke-eesmärkidel viibimiseks ning metsa kõrvalsaaduste varumiseks kehtib «igapäevane», kui seadus eesmärgi teiseks. Metsavarude kõrge ja püsiva saagikuse tagamiseks töötatakse välja sobivad metsade majandamisviisid.

Puhkemajanduse arendamisel ning puhkemetsade majandamisel soodustab riik kodanike harimist keskkonna- ja looduskaitseküsimustes ja toetab selleks sobiva infrastruktuuri rajamist. Puhkemajanduse korraldamiseks seotud tegevuse läbiviimiseks kasutatakse eeskätt lepingulisipartnereid.

12. Informatsioonisüsteemid

Informatsioonisüsteemide ülesandeks on kindlustada asjaomaste ministriteeriume ja huvigruppe otsuste vastuvõtmiseks vajaliku objektiivse ja õigeaegse informatsiooniga, varustada rahvusvahelisi organisatsioonide informatsiooniga Eesti metsade kohta, teavitada avalikkust Eesti metsade, nende seisundi ning metsas toimuva kohta.

Et kindlustada erinevate huvigruppide varustatust informatsiooniga ja et tõsta huvigruppide usaldust informatsiooni edastamiseks, rajatakse riigi tasandil koordineerimiskeskus, kes kogub, töötleb ja edastab metsandusinformatsiooni.

Informatsiooni kasutamise võtmeküsimuseks on andmete tõsus. Informatsioonisüsteemide arendamisel keskendutakse valitud valdkondades juba kogutava materjali kontrollimisele ja info õigeaegsele

kättesaadavusele. Kogutava informatsiooni spetsiifikat täiendatakse keskkonnakaitset, sh. bioloogilist mitmekesisust käsitlevate andmetega, informatsioonikogumiseks kasutatakse metsamajanduslikku planeerimist ning rajatavat riiklikumetsaressursside inventeerimise süsteemi.

Perspektiivitundega arendatakse avalikkuse teavitamist metsandusküsimustes, kusjuures põhirõhk on metsandusliku õppematerjaliväljaandmisel alg- ja keskkoolide tarbeks. Dialoog teiste huvigruppidega saavutatakse alalise kommunikatsioonisüsteemi loomise, avalike väitlustekorraldamise jmt. teel.

13. Arenguprioriteedid ning nende elluviimise vahendid

Kuna riigi omandis on ka tulevikus suur osa Eesti metsavarudest, on riigi metsandusadministratsioonil oluline roll metsanduse edasises käekäigus, mistõttu arengu efektiivsuse tagamiseks luuakse selleks sobiv struktuur.

Riigi metsapoliitika eesmärk on aidata kaasa maa- ja omandireformikäigus omanikku vahetavate maade tagastamise ja erastamise kiirendamisele. Erametsanduse toetamisel keskendutakse metsamajanduskavade koostamisele kooskõlas maareformi tempoga. Erametsaomanike tarbeks arendatakse välja sobiv nõustamisstruktuur.

Et tagada Eesti metsade kõrgete ökoloogiliste väärtusesäilimine ning teadvustada nende väärtust, viiakse läbi inventuur metsade kaitseväärtuse hindamiseks ning töötatakse välja metsakategooriate määramise kriteeriumid. Erilist tähelepanu pööratakse siinjuures vanade ja/või väärtuslike metsade kaitse alla võtmisele ja sobivate kaitsekorralduskavade kehtestamisele. Täiendavaid ressursse suunatakse ka püsimetsamajanduse meetodite väljatöötamiseks ning nende rakendamiseks.

Bioloogilist mitmekesisust vähendamata on erametsade peamiseks kasutusviisiks puidu kasvatamine ja varumine, metsa kõrvalkasutus, jahindus ja karjatamine. Riigimetsade valdava osa peamiseks kasutusviisiks on samuti puidu kasvatamine ja varumine. Täiendavalt täidavad riigimetsad looduskaitse, teadus- ja õppetöö, keskkonna- või sanitaarkaitse ning puhkuse korraldamisega seotud ülesandeid.

Metsade majandamise intensiivistumine ja turuvajadused nõuavad keskkonnaseire ning keskkonnaplaneeringu süsteemi väljaarendamist.

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 1

Riigi metsapoliitika koostamises osalenud huvigrupid

Riiklikud asutused

Keskkonnaministeerium

Majandusministeerium

Põllumajandusministeerium

Rahandusministeerium

Riigi Metsaamet

Metsamajanduse ja Looduskaitse Instituut

EPMÜ Metsandusteaduskond

EPMÜ Maasotsioloogia kateeder

Luu Kõrgem Metsakool

Eesti Metsakorralduskeskus

Metsamajanduse Ökonoomika- ja Infokeskus

Metsaaretuskeskus

Metsakaitseteenistus
Ühiskondlikud organisatsioonid
Omavalitsuste Liit
Eesti Roheline Liikumine
Eestimaa Looduse Fond
Kaitsealade Liit
Eesti Metsaliit
Eesti Puutööliit
Eesti Erametsaliit
Võrumaa Metsaomanike Liit
Talupidajate Keskliit
Eesti Metsaülemate Ühing

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 2

Eesti Metsanduse Arenguprogrammi korraldava komisjoni liikmetenimekiri

Komisjoni esimees

Villu Reiljan -- Keskkonnaministeerium, minister

Komisjoni liikmed:

Rein Ahas -- Eesti Rohelise Liikumise metsatoimkond, juhataja

Anton Kaljula -- Hiiumaa Omavalitsuste Liit, esimees

Kalle Karoles -- Metsamajanduse ja Looduskaitse Instituut, direktor

Ivar Padari -- Rahandusministeerium, kantsleri abi

Leonhard Polli -- Eestimaa Talupidajate Keskliit, metsanõunik

Mati Polli -- Eesti Metsaliit, juhatuse liige

Kalle Põld -- Põllumajandusministeerium, regionaalse arenguosakonna juhataja

Signe Ratso -- Majandusministeerium, asekancler

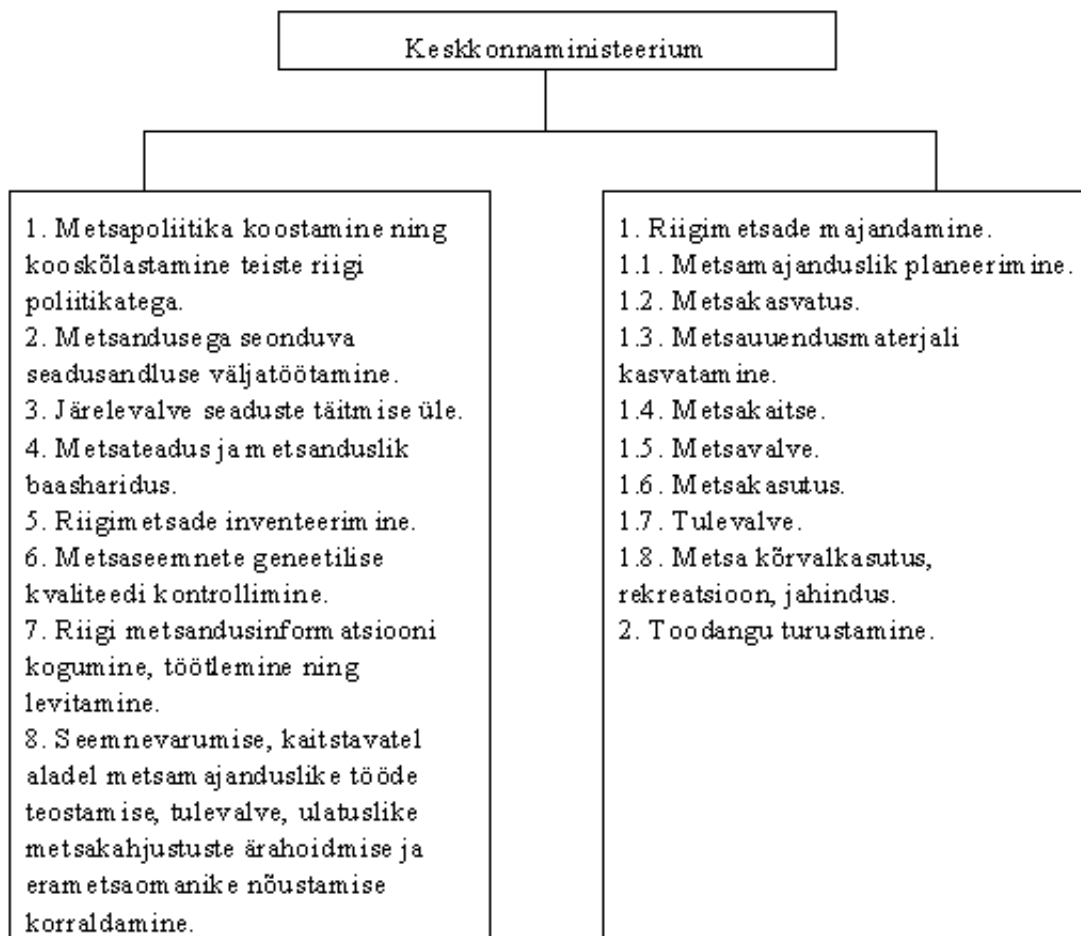
Andres Talijärv -- Riigi Metsaamet, peadirektor

Hardi Tullus -- Eesti Põllumajandusülikooli metsandus- jamaainseneriteaduskond, dekaan

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 3

Riigi metsandusadministratsiooni funktsioonide jagunemine

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 4

Eesti metsad

Metsapindala: Eesti Vabariigis on metsamaad kokku 2 016 600 hektarit, mis moodustab 47% riigi maismaapindalast. Korraldatud metsade osakaalulatakse 1 907 700 hektarini. Korraldamata on osa alles viimastel aastatelmetsamaa hulka arvatud ning varem muudesse kategooriatesse kuulunud metsamaid.

Metsapindalalt on esikohal männikud, järgnevad kaasikud (aru- ja sookask), kuusikud, hall-lepikud ja haavikud. Muude puuliikide (sanglepp, lehis, tamm, saar ja mõned teised) puistud moodustavad vaid väikese osa Eesti metsadest (tabel 1).

Tabel 1. Eesti metsamaa jagunemine valitseva puuliigi järgi

Valitsev puuliik	Pindala		Üldtagavara		Tagavara juurdekasv aastas	
	tuh. ha	%	milj. tm	%	milj. tm	%
Mänd	726,3	38,1	109,8	39,6	3,04	33,7
Kuusik	457,6	24,0	71,1	25,6	2,38	26,4
Kask	567,4	29,7	73,5	26,5	2,64	29,2
Haab	29,6	1,6	6,0	2,2	0,18	2,0

Hall-lepp	78,5	4,1	10,5	3,8	0,58	6,4
Muud	48,3	2,5	6,5	2,3	0,21	2,3
Kokku	1907,7	100,0	277,4	100,0	9,03	100,0

Puistute tagavara: Puistute üldtagavara ja tagavara juurdekasv jagunevad enamuspuiduliikide lõikes peaaegu samuti nagu nende poolthõivatud pindala, vaid haavikute tagavara moodustab puistute üldtagavarast palju suurema osa kui nende pindala üldpindalast. Sama võib öelda ka haavikute ja hall-lepikute tagavara juurdekasvu kohta. Kolmemajanduslikult kõige olulisema puuliigi -- männi, kuuse ja kask -- enamusega puistute seas on suurima tootlikkusega kuusikud. Üheelaniku kohta tuleva kasvava metsa tagavara Eestis on 178 tm, koos tabelis 1 näitamata võsastikes, põõsastikes ja looduslikel rohumaadel kasvava puiduga aga 187 tm. Iga elaniku kohta toodavad Eestimetsad aastas 5,8 tm puitu. Nende näitajate poolest ületab Eestini maailma keskmise kui ka enamuse Euroopa riikide taseme. Tagasihoidlikeraiete ja metsamaa pindala suurenemise tõttu on aasta-aastalt kasvanud nii Eesti metsade üldtagavara kui ka tagavara ühe hektari kohta (tabel 2).

Tabel 2. Muutused korraldatud metsamaa pindalas ja tagavaras

		1958. a.	1975. a.	1996. a.
Metsamaa pindala	tuh. ha	1407,6	1777,2	1907,2
	%	100	126	135
Üldtagavara	milj. tm	132,2	201,6	277,4
	%	100	152	210
Keskmine hektaritagavara	tm	104	122	153
	%	100	117	147

Metsade paiknemine: Metsad ei paikne Eestis ühtlaselt: suuremad metsamassiivid esinevad Kirde-Eestis (metsasus on 55%), Lõuna- ja Kagu-Eestis (53%) ning Edela-Eestis (50%). Kõige metsarikkam piirkond on aga Hiiumaa, kus metsad võtavad enda alla 64% saare pindalast. Suhteliselt vähe on metsi Tartumaal (37%) ja Läänemaal (40%). Eesti metsade keskmine vanus on 52 aastat, tagavara ulatub 153 tm-ni hektaril ning tagavara juurdekasv on keskmiselt 4,97 tm/ha.

Tabel 3. Puistute vanus, tagavara ja tagavara juurdekasv hektarikohta

Enamuspuiduliik	Keskmine vanus aastates	Keskmine tagavara hektari kohta		Tagavara jooksev juurdekasv aastas	
		tm	%	tm/ha	%
Mänd	62	156	102	4,33	87
Kuusik	52	171	112	5,75	116
Kask	43	134	88	4,83	97
Haab	46	208	136	6,41	129
Hall-lepp	29	135	88	7,49	151
Kokku	52	153	100	4,97	100

Puistute keskmised hektaritagavarad näitavad kuusikute ja haavikute kõrget tootlikkust, kui aga arvestada ka puistute keskmist vanust ja tagavara juurdekasvu, tuleb Eestis kõige produktiivsemate puuliikide hulka lugeda lisaks kuusele ja haavale ka hall-lepp.

Puistute vanus: Vaatamata optimaalsele lähedal olevale keskmisele vanusele jagunevad puistud vanuserühmade viisi ebakorrapäraselt -- nii noorte kui küpsete metsade osakaal on võrreldes keskealiste puistutega suhteliselt madal (tabel 4).

Tabel 4. Puistute jagunemine vanuse järgi (%)

Vanus aastates	Valitsev puuliik					
	mänd	kuusk	kask	haab	hall-lepp	kokku
Kuni 20	7,9	20,5	11,5	9,3	21,6	12,5
21 ... 40	20,8	17,1	36,7	32,0	72,5	27,3
41 ... 60	27,0	26,2	41,1	44,0	5,9	30,6
61 ... 80	23,8	23,1	9,5	12,0	--	18,0
81 ... 100	12,0	9,4	1,2	2,7	--	7,4
101 ... 120	4,6	2,6	--	--	--	2,4
121 ... 140	2,5	0,9	--	--	--	1,2
141 ja enam	1,4	0,2	--	--	--	0,6

Metsaomand:1991. aastal käivitus vabariigis maa- ja omandireform,mille käigus on omanikku vahetamas 40--50% praeguse riigi omandisolevad metsamaadest. 1996. aasta 1. juuliks oli eraomanikele kinnistatud ligikaudu 150 000 ha metsamaad. Orienteervalt on keskmiseks erametsaomandisuuruseks 14,3 hektarit (andmed 1992.--1994. aastal Eesti Metsakorralduskeskuse poolt korraldatud erametsade kohta).

Keskonnakaitse:Erinevate keskkonna- ja looduskaitsete, sotsiaalsete,kultuuriliste ning rekreatiivsete väärtuste kaitseks on Eestimetsade majandamist reguleeritud juba sajandeid. Näiteks keelati 1764.aastal meresartel raied kuni 100 m kaugusel rannajoonest. 1839. aastal keelati aga juba kõikjal 320 m kaugusel merest puude ja põõsasteraie, loomade karjatamine jmt., vältimaks tuiskliivade teket.

Praegu on komplekssete keskkonnakaitsete funktsioonide täitmiseks kehtestatud ranged metsakasutuse piirangud 3%-l kogu vabariigi metsamaapindalast. Valdavas enamuses kasvavad need metsad mitmesugustel kaitstavatel aladel. Viimastest olulisemad on rahvusparkid (4 tk.), looduskaitsealad(6 tk.) ja maastikukaitsealad (52 tk.), kus puistute pindala ulatub kokku 141 690 hektarini. Rahvusparkidest omavad enam metsanduslikku tähtsust Eesti vanim ja suurim (64 911 ha) Lahemaa rahvuspark Põhja-Eestis ning Lõuna-Eestis asuv Karula rahvuspark (10 400 ha). Tänapäevani läbi viidud Eesti põlismetsade inventuur, mille alusel laiendatakse kaitstavate alade võrku.

Lisaks eespool nimetatutele on puhke-, keskkonnakaitsete, õppe-ning teadustöö jmt. funktsioonide täitmiseks metsaraiealade kitsendused veel 15%-l Eesti metsadest, st. ligikaudu 223-l tuhandel hektaril. Iseloomulik on see, et kaitsepiirangutega metsadest paikneb vaid 5% praeguste ja tulevaste eraomanike maadel.

Eesti metsade looduslik seisund on mitmete loomaliikide elu ja paljunemise eeltingimus, mis võimaldab siin elada kotkastel, must-toonekurel, valgeselg-kirjurähnil ja lendoravatel. Kotkaste ja must-toonekure pesapuude ümber keelatakse igasugused looduse ilmet muutvad töödnagu metsaraie, -kuivendus jmt. tegevus. Kaitsepiirime rakendatakse kametsades, mis on vajalikud taimeharulduste kaitseks.

Metsauuendus:Eesti metsad uuenevad kas looduslikult võineid uuendatakse kunstlikult metsakultuuride rajamise teel. Looduslik uuening toimub nii eel- kui järeluuenduse arvel. Eeluuenduse saamiseks ja/või arengu soodustamiseks kasutatakse lõppraie tegemisel turberaieid:aegjärkeid, häil- või veerraieid. Küllaldase järelkasvuga puistute raiumisel lageraiea püütakse järelkasvu säilitada sobiva raieaja, tehnoloogia ja mehhanismide valikuga. Ka kasutatakse ulatuslikult seemnepuude jätmist raiealadele. Kuna raiealade Eestis on suhteliselt väikesed (2--3 ha), on seemneallikana olulised ka ümbritsevad puistud.

Juba 18. sajandil tehti Eestis metsapuuduse leevendamiseks algust metsakultuuride rajamisega (peamiselt okaspuuseemnete külvi näol). Seega on kunstlikult metsauuendamisel siin ligi 300-aastane ajalugu.

Säilitamiseks Eesti metsade kõrget geneetilist väärtust, on siinsetes metsataimlates juba aastaid kasutatud generatiivsetest seemlatastest saadud metsaseemet. Lisaks inimtekkeliselt rajatud seemlatastest annab pikaajaline metsaselektiooniline tegevus Eestis võimaluse koguda uuendusmaterjalika 443 männi, 135 kuuse, 13 lehise ja 23 arukase plusspuudelt. Samuti saab kvaliteetseid metsaseemenid koguda ka metsageneetilistest reservaatidest, kus põhiliselt loodusliku päritoluga puistud arenevad olulise inim mõjuta, alludes vaid keskkonnatingimuste muutustele. Eesti erinevates piirkondades on eraldatud kümme metsageneetilist reservaatid üldpindalaga 3540 hektarit. Neist neli paikneb männikutes, viis kuusikutes ja üks kaasikutes.

Puidukasutus:Eesti Metsakorralduskeskuses viidi 1996. aastal läbi vabariigi metsavarude analüüs ning anti hinnang maksimaalse võimalikule puidukasutuse mahule. Riigimetsades arvutati lõppraie teoreetiline arvestuslank kaitse- ja tulundusmetsadele (välja jäeti hoiu metsad) lähtuvalt kehtivatest küpsusvanustest, ning hooldusraie normatiividele tuginev teoreetiline arvestuslank. Andmetena kasutati Eestiriigimetsade andmebaasi. Erametsade puidukasutuse hindamisel tugineti aastatel 1992--1994 korraldatud erametsade

tegelikele andmetele. Analüüsilähtuti eeldusest, et riigi omandis on metsamaa 60%-i ja eraomandis 40%-i ulatuses kogu metsamaast.

Tabel 5. Lõppraie aastalangi tagavara kaitse- ja tulundusmetsades

Valitsev puuliik	Pindala (ha)	Küpsete puistute tagavara(tm/ha)	Keskmine raievanus	Puidukasutuse maht (ühtlase kasutuse lank)	
				ha	tm
Mänd	366 453	283	123	2 986	845 038
Kuusk	191 185	288	95	2 013	579 744
Tamm	2 667	160	128	21	3 360
Saar	1 602	241	121	9	3 133
Kask	278 749	251	77	4 297	907 114
Haab	15 156	305	55	482	84 180
Sanglepp	11 991	253	79	175	38 456
Hall-lepp	11 998	179	35	573	61 397
Kokku	879 901	272	99	10 874	2 522 422

Arvestades, et ka hoiumetsades tehakse valikraieid ning turberaieid, mida käesolevas töös ei arvestatud, võib raiutavakspuidukoguseks prognoosida 2,7 miljonit tm/a.

Tabel 6. Hooldusraiete arvestuslank kõigis riigimetsades

Valitsev puuliik	Raiutavate puistute		Väljaraiutav tagavara
	pindala (ha)	tagavara (tm)	
Mänd	148 602,0	29 513 611	6 001 136
Kuusk	61 221,3	10 991 362	1 858 558
Kask	129 754,4	23 485 595	6 270 796
Haab	4 945,7	1 048 379	314 517
Sanglepp	7 160,1	1 302 094	344 534
Kokku	351 683,5	66 341 041	14 789 541

Tabel 7. Hooldusraiete arvestuslank hoiumetsades

Valitsev puuliik	Raiutavate puistute		Väljaraiutav tagavara
	pindala (ha)	tagavara (tm)	
Mänd	31 445,3	6 321 832	1 279 375
Kuusk	5 120,0	1 045 456	165 078
Kask	12 679,7	2 078 446	547 522
Haab	365,2	72 941	21 883
Sanglepp	1 389,3	220 496	57 551
Kokku	50 999,5	9 739 171	2 071 409

Tabelites 6 ja 7 toodud raiemahud näitavad seda mahtu, mis oleksantud hetkel võimalik hooldusraiete normatiivide kohaselt äraraiuda. Eesti metsade keskmine juurdekasv on 5 tm/ha. Antud päringusosalenu puistutel on see vähemalt 6 tm/ha. Seega kasvab raiutud tagavarasamal pindalal täis seitsme aastaga. Samas toimib ka hooldatud puistutes looduslik väljalangemine. Eeldades, et tegelik tagavara muut on 4tm/ha, tuleb raieringiks 11 aastat. Eeldame, et pooltes hoiumetsades eitehta ka harvendusraieid. See vähendab brutoraiemahtu 13 753 836 tm-le. Jagades selle arvu 11-ga, tuleb aastaseks raiemahuks 1,25 milj. tm. Arvestadesselle, et kaugeltki mitte kõiki puistuseid, mille täius on 0,8 või rohkem, ei raiuta või raiutakse harvemini kui 11-aastaseperioodiga, vähendame raiemahtu veerandi võrra, mis annab tulemuse 0,94 milj. tm aastas. Erinevalt riigimetsadest põhinevad erametsadeandmed tegelikult kavandatud töödel. 1994. aasta välitöödesisuga olid metsakorralduskavad koostatud mahus, mis moodustab 10% tulevikusprognoositud erametsade pindalast. Seega on tegemist 10%-lise valimiga, mis jaotub küllaltki ühtlaselt üle kogu Eesti territooriumi.

Tabel 8. Puidukasutus erametsades

	Pindala (tuh. ha)	Tagavara (milj. tm)
Harvendusraie	33,5	1,25
Üksikpuude raie	0,8	0,01

Valikraie	5,6	0,31
Turberaie	1,1	0,1
Lageraie	10,7	2,35
Kokku		4,02

Maksimaalne võimalik aastane puidukasutuse suurus kõigis Eesti metsades, mille juures on raie- ja uuenemise eeskirju järgidestagatud metsavarude taastumine:

Tabel 9. Maksimaalne võimalik puidukasutus Eesti metsades

	Väljaraiutav tagavara		
	riigimetsad	erametsad	kokku
Lageraie	2,7	2,3	5,0
Harvendusraie	0,9	1,3	2,2
Teised raied	0,2	0,4	0,6
Kokku	3,8	4,0	7,8

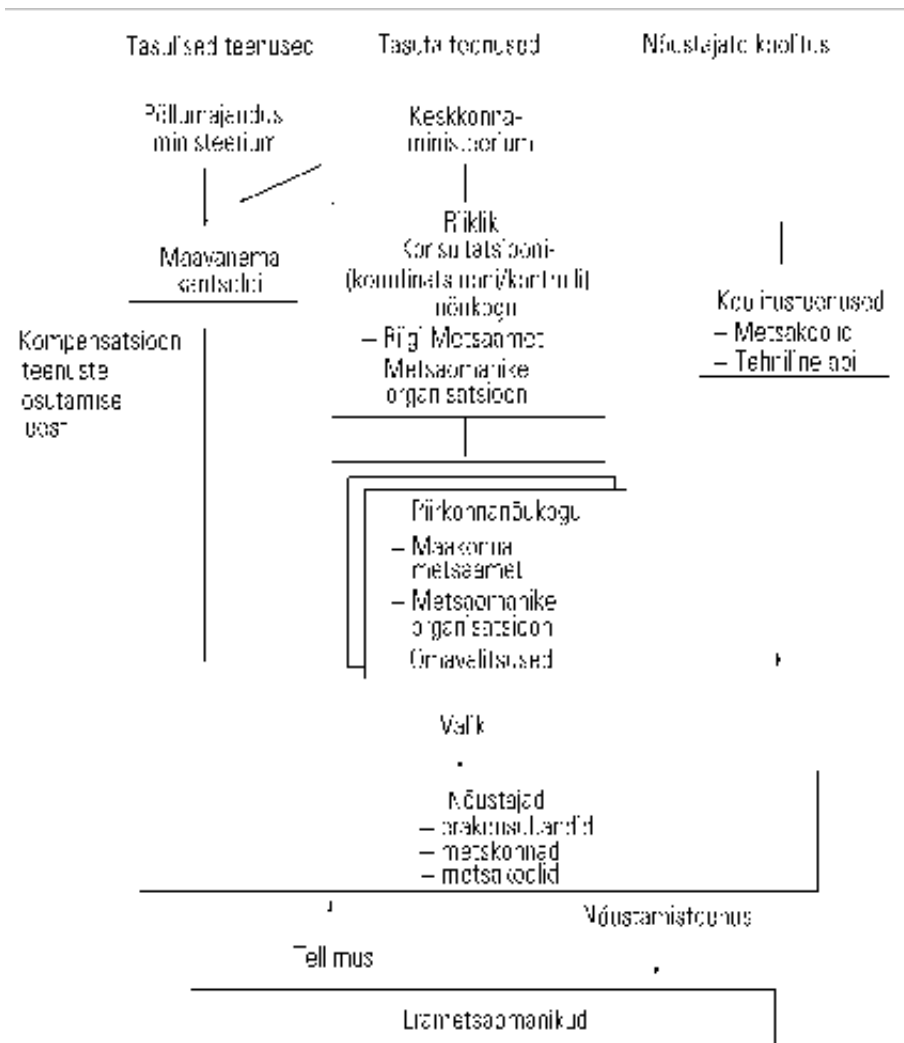
Tabel 10. Ligilähedane sortimentatsiooni hinnang kogu puidumahule

	Palk	Tehnoloogiline puit	Jäätmed	Kokku	%
Mänd	0,7	0,7	0,1	1,5	18
Kuusk	1,3	0,8	0,2	2,3	30
Kask	0,6	1,2	0,2	2,0	25
Haab	0,1	0,4	0,0	0,5	8
Hall-lepp	0,0	1,2	0,1	1,3	17
Sanglepp	0,1	0,1	0,0	0,2	2
Kokku	2,8	4,4	0,6	7,8	100

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 5

Erametsaomanike nõustamise struktuur

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 6

Eesti metsanduslikud õppeasutused

1. Esmatasandi koolitus

Kõrgharidus

Eriala

Metsamajandus
Metsatööstus
Puidutöötlemise tehnoloogia
Tselluloosi- ja paberitööstuse tehnoloogia

Õppeasutus

Eesti Põllumajandusülikool
Eesti Põllumajandusülikool
Tallinna Tehnikaülikool
Tallinna Tehnikaülikool

Kutseharidus

Eriala

Metsnik
Metsur

Õppeasutus

Luu Kõrgem Metsakool
Luu Kõrgem Metsakool

Puidu ja puidutoodete kaubandus
Puidutöötlemine
Metsamasinate operaator

Tihemetsa Põllumajandustehnikum
Räpina Metsakool
Luu Kõrgem Metsakool
Võru Tööstustehnikum
Tihemetsa Põllumajandustehnikum

2. Muu koolitus

Eriala

Metsanduslik jätkukoolitus

Erametsaomanike nõustaja ja metsatöö õpetaja

Õppeasutus

Eesti Põllumajandusülikool

Luu Kõrgem Metsakool

Luu Kõrgem Metsakool

3. Koolitusstruktuuri ülesehitamise põhiprintsiibid

- * Riik on vastutav baashariduse korraldamise ja finantseerimise eest.
- * Algsaasis on riik vastutav erametsaomanike nõustajate koolituseest.
- * Täienduskoolitus baseerub kommertstegevusel.
- * Riigi Metsaamet määrab kindlaks oma haldusalas tegutsevatekoolituskeskuste arvu ja ülesanded ning on vastutav nende finantseerimisest.

Keskkonnaminister Villu REILJAN
Keskkonnaministeeriumi kantsler Rein RATAS

Lisa 7

Eesti Vabariigi suhtes jõustunud globaalsed ja regionaalsed keskkonnakaitsealased välislepingud, millega on arvestatud Eesti metsapoliitika koostamisel

Riigikogus ratifitseeritud konventsioonid:

Ramsar (1978) Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsioon / Convention on Wetlands of International Importance Especially as Waterfowl Habitat (RT II 1993, 27/28, 83).

Washington (1973) Loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikide rahvusvahelise kaubanduse konventsioon / Convention of International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (RT II 1993, 27/28, 84).

Viini konventsiooni ja Pariisi konventsiooni (1988) rakendamise ühine protokoll / Joint protocol relating to the application of the Vienna Convention and the Paris Convention (RT II 1994, 8/9, 23).

Rio de Janeiro (1992) Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon / Convention of Biodiversity (RT II 1994, 13, 41).

New York (1992) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutusteraamkonventsioon / UN Framework Convention on Climate Changes (RT II 1994, 14/15, 43).

Helsinki (1992) Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse konventsioon / Convention on Protection of the Marine Environment of Baltic Sea Area (RT II 1995, 11/12, 57).

Berne (1997) Convention on Conservation of European Wildlife and Natural Habitats (entered into force in Estonia on August 3rd, 1992).

SID

SID

SID